

เหตุผลความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา

ทรทัศน์ไทยมีกำเนิดเมื่อ พ.ศ. 2498 ตามคำริชของ จอมพล ป. พิบูลสงคราม ทรทัศน์ท่านได้เล็งเห็นว่า "...วิษุทรทัศน์เป็นสื่อมวลชนที่มีอิทธิพลมาก เป็นเครื่องมือการประชาสัมพันธ์ที่สำคัญยิ่งอย่างหนึ่ง และสามารถให้การศึกษาทางอ้อมแก่ประชาชนได้อีกด้วย..." (เกริกเกียรติ พันธุ์พิพัฒน์ และบัณฑิตา ธนสถิตย์ 2532:140) อันที่จริงแล้วการคาริที่จะเริ่มกิจการทรทัศน์ครั้งแรกมีในประเทศไทยนั้นมิคั้งแต่ พ.ศ. 2475 ทรทัศน์พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระกาแหงเพชรอัครโยธิน แต่เกิดการเปลี่ยนแปลงการปกครองขึ้นเสียก่อนโครงการนี้จึงได้ยุติไป การจัดตั้งสถานีทรทัศน์ในสมัยจอมพล ป. พิบูลย์สงคราม ท่านได้ให้จัดตั้งในลักษณะบริษัทจำกัด มีกรมประชาสัมพันธ์เป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ ใช้ชื่อว่าบริษัทไทยทรทัศน์จำกัด ให้ชื่อสถานีว่า "สถานีวิษุทรทัศน์ไทยทีวี" หรือรู้จักกันทรทัศน์ทั่วไปว่า ช่อง 4 บางขุนพรหม ซึ่งแพร่ภาพเป็นระบบ 525 เส้นขาวดำ ต่อมาก็ได้เปลี่ยนหน่วยงานที่รับผิดชอบจากกรมประชาสัมพันธ์ไปเป็น องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย และเปลี่ยนชื่อเป็น ช่อง 9 อสมท. ขณะเดียวกันหน่วยงานราชการต่างๆ ก็ได้ขออนุญาตจัดตั้งสถานีวิษุทรทัศน์แห่งใหม่ขึ้นมาอีกหลายแห่ง ได้แก่ กองทัพบก ได้ตั้งสถานีวิษุทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 และช่อง 7 ในปัจจุบัน สำหรับช่อง 7 นั้น ทางกองทัพบกได้ให้สัมปทานแก่เอกชนเข้ามาดำเนินการแทนภายใต้การควบคุมของกองทัพบก และอสมท. ได้จัดตั้งสถานีทรทัศน์ขึ้นมาอีกช่องหนึ่ง คือ ช่อง 3 และให้เอกชนเข้าสัมปทานดำเนินการเช่นเดียวกัน สำหรับสถานีทรทัศน์นี้เองใหม่ที่เพิ่งจัดตั้งขึ้นของกรมประชาสัมพันธ์ เพื่อเป็นแม่ข่ายในการถ่ายทอด หรือออกอากาศรายการของสถานีทรทัศน์ของกรมประชาสัมพันธ์ทั่วประเทศ คือ สถานีวิษุทรทัศน์ช่อง 11 ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นสถานีทรทัศน์เพื่อการศึกษา ทรทัศน์ได้รับเงินทุนสนับสนุนการดำเนินงานจากรัฐบาล จะเห็นได้ว่ากำเนิดทรทัศน์ครั้งแรกของไทยเกิดจากคำริชของผู้นำสูงสุดด้านการเมืองในสมัยนั้นคือ จอมพล ป. พิบูลย์สงคราม ทรทัศน์มุ่งหวังให้สื่อทรทัศน์เป็นสื่อประชาสัมพันธ์ และให้ความรู้แก่ประชาชน ดำเนินการในลักษณะธุรกิจ เพื่อให้สถานีทรทัศน์สามารถเลี้ยงตัวเองได้ จากวันนั้นถึงวันนี้แม้ว่าสถานี

รทศน์ช่องต่างๆ ของไทย ได้มีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ไปเป็นอย่างมากทั้งทางด้านเทคนิค เนื้อหา รูปแบบการนำเสนอ ฯลฯ แต่สิ่งหนึ่งที่ยังไม่เปลี่ยนแปลงก็คือ วัตถุประสงค์ในการดำเนินงานของสถานีรทศน์เกือบทุกช่อง ต่างแสวงหาผลประโยชน์ในรูปของกำไรจากการดำเนินงานที่ได้รับจากการขายเวลาโฆษณาในรายการรทศน์ของตน

ภายใต้ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมที่ไทยรับเข้ามาใช้นี้ ทำให้สื่อมวลชนต้องตอบสนองต่อความต้องการของผู้มีความสามารถในการซื้อ อันได้แก่กลุ่มสังคมเมือง ทั้งนี้เพราะการที่สื่อมวลชนจะสามารถดำรงอยู่ได้นั้น ต้องอาศัยรายได้ส่วนใหญ่ที่มาจาก การโฆษณา และการขาย ดังนั้นกลุ่มเป้าหมายที่สื่อมวลชนส่วนใหญ่ให้ความสนใจเป็นพิเศษจึงเป็นกลุ่มสังคมเมืองที่มีอยู่ประมาณร้อยละ 20 ของประชากรทั้งประเทศ ลักษณะ เนื้อหาที่สื่อมวลชนนำเสนอจึงเป็นเนื้อหาที่กลุ่มคนกลุ่มนี้สนใจและต้องการ ซึ่งเป็นเนื้อหาในลักษณะให้ความบันเทิง ความสนุกสนานรื่นเริงต่างๆ เพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดของคนในสังคมเมือง บางครั้งเนื้อหาที่เสนอทางสื่อมวลชนมีผลในการสร้างความต้องการที่เกินความจำเป็น ในขณะที่เดียวกัน สิ่งที่ถ่ายทอดผ่านสื่อมวลชนก็มีผลในการสร้างความรู้สึกต้องการให้กับคนในชนบท โดยความต้องการเหล่านั้นไม่ใช่ความต้องการที่แท้จริงของพวกเขา และสิ่งนี้ที่ความต้องการเหล่านั้นก็เกินกว่าสิ่งที่จะจำเป็นในการดำรงชีวิตตามอัธยาศัย (จุมพล รอคคาคี 2532:29)

สถาบันสื่อมวลชนจึงเป็นส่วนหนึ่งของสถาบันเศรษฐกิจ ถึงแม้ว่ายังมีความเกี่ยวข้องกับสถาบันทางการเมืองอย่างใกล้ชิดอยู่ก็ตาม ส่วนใหญ่ของความรู้ที่เกี่ยวกับสังคมซึ่งผลิตโดยสื่อมวลชนก็เพื่อใช้เป็นเนื้อหาสาระในด้านการแลกเปลี่ยนค่านิยมโดยที่การผลิตเนื้อหาเหล่านี้ อยู่ภายใต้ความกดดันของความต้องการในการขยายตลาด และผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของเจ้าของหรือผู้ประกอบการ (Garnham 1979) ... ผลที่ตามมาก็คือสื่อมวลชนขาดความเป็นอิสระ และมีความจำเป็นที่ก่อให้เกิดความสนใจต่อตลาดที่มีขนาดใหญ่มาก หลีกเสี่ยงความเสี่ยงในรูปแบบต่างๆ ละ เลยกกลุ่มผู้รับสารสื่อมวลชนที่มีขนาดเล็กและผู้รับสารที่มีรายได้ต่ำ (McQuail 2531:73) นั่นคือ สื่อมวลชนมุ่งตอบสนองต่อความต้องการของกลุ่มคนในเมือง ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นชนชั้นสูง และชนชั้นกลางที่มีความสามารถในการเข้าถึงสื่อมวลชนมากกว่ามีความสามารถในการอ่านออก เขียนได้สูง กลุ่มคนในเมืองเหล่านี้มีอยู่ประมาณร้อยละ 20 ของประชากรทั้งประเทศ ในขณะที่อีกส่วนหนึ่งประมาณร้อยละ 80 ของประชากรในประเทศ จะอยู่ในชนบทที่มีความสามารถในการเข้าถึงสื่อมวลชนที่น้อยกว่า การศึกษาค้น

กว่า รวมทั้งสภาพสังคม ความเป็นอยู่ยังต้องการการพัฒนามากกว่าเมื่อเทียบกับสังคมเมือง (พิศมัย สุจางนงค์ และคณะ 2524:4-11) ซึ่งปรากฏการณ์นี้จะพบได้ทั่วไปในประเทศานโลก ที่สาม ดังที่ อาหมัด มุสตาฟา ฮัสซัน (1986:76-78) ได้กล่าวไว้ว่า

ดัง เป็นที่ประจักษ์กันแล้วในโลกที่สามว่า นครหลวงของประเทศทั้งหลายได้ถูกวาดภาพให้เป็นประเทศเสียเอง เช่น กรุงเทพมหานครของไทย... เมื่อมีอะไร เกิดขึ้นในนครหลวงเหล่านี้ ก็เหมาเอาว่าเกิดขึ้นและได้รับไปทั้งประเทศ ก้าวของพัฒนาการในนครเหล่านี้เป็นเพียงปรากฏการณ์เท่านั้น แต่ชนบทนั้นเจริญก้าวหน้าไปอย่างเชื่องช้ามากหรือไม่ก็ไม่เจริญขึ้นเลย... จะคาดหวังในการที่ไม่หาข่าวให้ครอบคลุมอย่างเพียงพอ ก็ไม่ได้ในเมื่อยังขาดแคลนความสะดวกที่จะเอื้ออำนวยให้ทางานดังกล่าวได้เป็นอย่างดี ถ้าจะให้การทำข่าวได้คลุและมีประสิทธิภาพก็ควรจะต้องพัฒนาสายการสื่อสารและความสะดวกที่สัมพันธ์กันอย่างอื่นว่า ครอบคลุมที่

ในช่วงทศวรรษ 1960 และ 1970 ความไม่เสมอภาคในการกระจายข่าวสารข้อมูลได้เป็นหัวข้อสำคัญในการประชุมระหว่างประเทศ และหลายประเทศเรียกร้องให้มี "การกระจายข่าวสารอย่างเสรี และเสมอภาค" การประชุมครั้งแรกเกี่ยวกับนโยบายการสื่อสาร ซึ่งมีขึ้นที่เมือง ซาน โฮเซ คอสตาริกา เมื่อเดือนกรกฎาคม ค.ศ. 1976 ที่ประชุมได้ลงมติเป็นเอกฉันท์ให้มีการจัดตั้งนโยบายการสื่อสารทั้งในระดับประเทศ และระหว่างประเทศขึ้นมาใหม่ คำประกาศในการประชุมครั้งนั้นได้ชี้ให้เห็นว่า การสื่อสารสามารถเป็นองค์ประกอบสำคัญในการสร้างประเทศ และเป็นกำลังสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนานาชาติและหมู่ประเทศสมาชิก การประชุมครั้งที่สองเกี่ยวกับนโยบายการสื่อสารซึ่งมีขึ้นที่กรุงกัวลาแลมเปอร์ ในปี ค.ศ. 1979 ที่ประชุมได้เน้นว่า การสื่อสารเป็นวิถีทางที่จะยืนยันถึงเอกลักษณ์ร่วมกันของชาติ และเป็นเครื่องมือที่จะยึดเหนี่ยวคนเข้าด้วยกันในสังคม การสื่อสารอาจมีบทบาทสำคัญในการทำให้ความสัมพันธ์ทางสังคมเป็นประชาธิปไตยมากขึ้น ด้วยการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างสื่อมวลชน และประชาชนในวงกว้างขึ้น (ฌอง แมคไบบร์ค 2528:32)

ปัญหาเรื่องความไม่สมดุลย์เกี่ยวกับการไหลของข่าวสาร ไม่เพียงแต่เป็นปัญหาที่ได้รับความสนใจ และมีผลกระทบในระดับนานาชาติ คือ การไหลจากประเทศในแถบตอนเหนือไปสู่ประเทศในแถบตอนใต้ จากประเทศทางตะวันตกไปยังประเทศตะวันออก ซึ่งปัญหาเหล่านี้มีผลกระทบต่อประเทศผู้ได้รับข่าวสารในทิศทางเดียวอย่างไม่สมดุลย์ ในด้านการถูกรอบงำทางวัฒนธรรม แนวคิดทางการเมือง และเศรษฐกิจ ขณะเดียวกันปัญหาแบบเดียวกันนี้ก็เกิดขึ้นภายในประเทศเหล่านั้นเองด้วย เนื่องจากความไม่สมดุลย์ในการไหลของข่าวสารจากเมืองหลวง สู่มืองต่างๆ ครอบรอบ นั่นคือ การแลกเปลี่ยนข่าวสารที่เสรีจะต้อง เป็นการแลกเปลี่ยนที่เท่าเทียมกันด้วย เพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งนี้อาจจำเป็นต้องปกป้องวัฒนธรรมที่คุกคามที่จะพัฒนาการสื่อสารในระดับท้องถิ่น และที่จะหาทางเลือกอื่น ๆ ที่จะสื่อสารเพื่อต้านทานแรงบีบบังคับของสื่อสารมวลชนขนาดยักษ์ระหว่างประเทศ สิ่งนี้ไม่ใช่แค่ปรากฏการณ์ระหว่างประเทศ เพราะมันอาจรุนแรงยิ่งขึ้นแม้ภายในประเทศใดประเทศหนึ่งที่มีชนกลุ่มน้อยที่มีวัฒนธรรมแตกต่างกันอยู่เป็นจำนวนมาก (มอง แมคไบบร์ค: 30)

มอง คาร์ซี ผู้เชี่ยวชาญการสื่อสารชาวฝรั่งเศสกล่าวว่า "เราไม่ควรเรียกสิ่งนั้นว่าการสื่อสาร... เมื่อเผชิญหน้ากับปัญหานี้ ความรู้สึกทั่วไปของผู้ส่งข่าวสารหรือคนหาข่าวก็คือพยายามแก้ไขด้วยการเพิ่มวิธีการสื่อสารจากสูงมาหาค่ามากขึ้น เช่นการเพิ่มจำนวนหนังสือพิมพ์ เพิ่มจำนวนผู้รับวิทยุ โทรทัศน์ และภาพยนตร์ [โดยการเพิ่มจำนวนของสื่อให้มากขึ้น ซึ่งมีแนวคิดว่าเป็นการช่วยให้ผู้รับมีโอกาสได้เปิดรับสื่อมากขึ้น] ประเทศกำลังพัฒนาหาแบบนี้กันมาก けどไม่รู้ด้วยซ้ำว่าวิธีการนี้เป็นธรรมชาติของการสื่อสารจากบนมาล่าง" สาเหตุที่เป็นเช่นนั้นเนื่องจาก รัฐบาลมักจะติดอยู่กับรูปแบบการสื่อสารจากเบื้องบนลงมาหาระดับล่าง เพราะการปกครองเป็นแบบรวมศูนย์ ระบบข้อมูลถูกควบคุมเคร่งครัด เพื่อถ่ายทอดข้อมูลเฉพาะจากข้างบนลงมา สิ่งที่น่าเป็นห่วงก็คือ ธรรมชาติของสื่อมวลชนในสังคมปัจจุบันมีโครงสร้างซับซ้อนมากขึ้นทุกที คนกลุ่มน้อยกลายเป็นผู้มีอำนาจมหาศาลในการเลือกความคิดต่างๆ มาเผยแพร่ให้กับคนกลุ่มใหญ่ (มอง แมคไบบร์ค: 59-60)

ปรากฏการณ์ดังกล่าว ก็ได้เกิดขึ้นในประเทศไทยด้วยเช่นกัน เห็นได้ชัดจากการที่รัฐบาลตลอดจนผู้บริหารกิจการสื่อสารมวลชนทุกยุคทุกสมัย ต่างมีแนวคิดว่าการที่เพิ่มจำนวนผู้รับสื่อมวลชน เพื่อให้สื่อมวลชนได้กลายเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดข่าวสารและส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาในทั่วทุกภูมิภาคของประเทศอย่างทั่วถึงนั้น สามารถทำได้โดยการเพิ่ม

จำนวนสื่อมวลชนให้มากขึ้น และกระจายครอบคลุมพื้นที่ทั้งประเทศ การกระทำดังกล่าว แม้ว่าจะ เป็นการเพิ่มโอกาสให้ประชาชนในประเทศ ได้มีโอกาสรับข่าว ข่าวสาร อย่าง เกี่ยวกันจากสื่อมวลชนได้ในเวลาใกล้เคียงกันก็ตาม แต่ผู้มีอำนาจเหล่านั้นได้ลืมไปอย่าง หนึ่งว่า สื่อมวลชนมีความรับผิดชอบอย่างใหญ่หลวง เคียงข้างวัฒนธรรม เพราะมันไม่ใช่แค่ ส่งผ่านวัฒนธรรมเท่านั้น หากยัง เลือกและสร้าง เนื้อหาของวัฒนธรรมด้วย แม้ว่ารูปแบบคั้ง เคิมของวัฒนธรรมยังคงอยู่ สื่อมวลชนก็ได้ให้แนวทางวัฒนธรรมแก่คนหลายล้านคนในปัจจุบัน และยังสร้างวัฒนธรรมใหม่แก่ชนรุ่นหลัง

ปัจจุบันประเทศไทยได้เร่งรัดการพัฒนาในหลายว ค้าน โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจ และสังคม รัฐบาลได้กำหนดแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติขึ้นมาใช้ ซึ่งกำลังจะ ประกาศใช้แผนฉบับที่ 7 ในปี พ.ศ. 2535 และกำหนดให้สื่อมวลชนเป็นเครื่องมือหลัก ในการถ่ายทอดข่าว ข่าวสาร เทคโนโลยี และช่วยปลุกกระแสมาให้ประชาชนมีจิตสำนึกของ การพัฒนา ขณะเดียวกันก็เพิ่มขีดความสามารถในการส่งข่าวสารในด้านการครอบคลุมพื้นที่ ในบริเวณที่กว้างขึ้น ุคยการเพิ่มจำนวนสื่อ และนำเทคโนโลยีด้านการสื่อสารสมัยใหญ่เข้า มาใช้อย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งโทรทัศน์ ประเทศไทยได้รับเทคโนโลยีต่างๆ เข้า มาอย่างรวดเร็วจนและต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นการถ่ายทอดโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม วิทยุเท็กส์ คอมพิวเตอร์กราฟฟิค ฯลฯ

ผลที่ตามมาก็คือ โทรทัศน์ได้มีการพัฒนาทางด้านเทคนิคไปอย่างรวดเร็ว แต่ในด้าน เนื้อหาแล้วยังมิได้มีการพัฒนาให้สอดคล้องกับเทคโนโลยี และขีดความสามารถในการเข้า ถึงผู้รับชมเกือบทั่วทั้งประเทศได้อย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดการเหลื่อมล้ำ และความไม่สม ดุลย์ของการเสนอ ข่าว และข่าวสาร ระหว่างเมืองหลวง กับในท้องถิ่น

เห็นได้จาก สถานีโทรทัศน์แม่ข่ายช่องต่างๆ ที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร (ช่อง 3, 5, 7, 9 และช่อง 11) ต่างขยายรัศมีการออกอากาศให้ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศโดยตั้งสถานีถ่าย ทอดสัญญาณในภูมิภาคต่างๆ ซึ่งรับสัญญาณจากสถานีแม่ข่ายที่อยู่ในกรุงเทพมหานครผ่านระบบ การสื่อสารผ่านดาวเทียมซึ่งมีวัตถุประสงค์ให้ประชาชนในทุกภูมิภาคของประเทศได้มีโอกาส รับชมเหตุการณ์ ความรู้ สารบันเทิง ได้พร้อมเพรียงกันทั่วประเทศ ขณะเดียวกันก็ สร้างอำนาจต่อรองในการขึ้นราคาค่าโฆษณาในสถานีของตน แต่ในส่วนเนื้อหาที่ค้นหาเสนอ ไปสู่ประชาชนในแต่ละภูมิภาคนั้น ยังไม่ได้รับการปรับปรุง หรือพัฒนาให้เหมาะสม และสอดคล้อง

คล้องกับความต้องการของผู้ชมอย่างแท้จริง ขณะเดียวกัน ก็ไม่สอดคล้องกับแนวความคิดในการพัฒนาประเทศ เห็นได้จากเนื้อหาของรายการจำนวนมาก เป็นรายการที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ เพราะมีราคาถูก และมีคุณภาพดีกว่ารายการที่ผลิตเองภายในประเทศ นอกจากนี้ เนื้อหาของรายการต่างๆ ก็เต็มไปด้วยรสนิยม ความต้องการของสังคมเมือง โดยเฉพาะรสนิยม และความต้องการของคนกรุงเทพมหานคร อันเป็นชนกลุ่มน้อยที่อยู่ในเมืองหลวง แต่มีอำนาจการซื้อสูง จึงเป็นกลุ่มเป้าหมายที่สำคัญของผู้ผลิตสินค้าที่เป็นผู้จ่ายเงินค่าโฆษณาในรายการเหล่านั้น

จรเบอร์(1985) กล่าวว่า " เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าโทรทัศน์เป็นสื่อมวลชนที่มีความสำคัญ อันเป็นแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นบนโลกใบนี้ที่สำคัญของประชาชน" โดยเฉพาะ ชาวโทรทัศน์ได้สะท้อนภาพความเป็นจริงต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม และรอบโลกใบนี้ให้ผู้ชมได้ตระหนัก เหมือนกับมีส่วนร่วมในเหตุการณ์นั้นจริงๆ (Robinson and Levy 1986:14) ดังนั้น การขยายพื้นที่ออกอากาศของสถานีโทรทัศน์แต่ละแห่งในประเทศไทย ผลกระทบที่มีต่อประชาชนจึงมีบทบาทที่สูงขึ้นในวงกว้างปัญหาการนำเสนอ เนื้อหาที่ไม่สมคุลย์ระหว่างสังคมเมืองกับชนบท เป็นปัญหาที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการวางนโยบายการสื่อสารและผู้ปฏิบัติหน้าที่สื่อสารมวลชน ควรให้ความสำคัญ และร่วมมือกันแก้ปัญหาดังกล่าว เพื่อให้ชาวสารมีความสมคุลย์กันทั้งในเมืองและชนบท อันจะเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนในชนบทมีความตระหนักถึงความสำคัญของตนเอง และพัฒนาไปสู่การพึ่งตนเองในที่สุด

ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอันเบื้องต้นที่จะต้องศึกษาเนื้อหาของรายการชาวโทรทัศน์ภาคค่ำของสถานีโทรทัศน์แม่ข่ายที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งรายการข่าวในช่วงดังกล่าว เป็นรายการข่าวที่ได้รับความสนใจติดตามรับชมจากผู้ชมโทรทัศน์สูงที่สุด หรืออาจกล่าวได้ว่ามีบทบาทต่อการเผยแพร่ความรู้ ชาวสารแก่ประชาชนมากที่สุดจนประเด็นที่ว่าเนื้อหาของข่าวที่ได้รับการนำเสนอเหล่านั้น มีความสมคุลย์ในด้านเนื้อหาของข่าวที่เกี่ยวกับเมืองหลวงชนบท หรือข่าวระดับชาติอย่างไร ขณะเดียวกันก็จะหาให้ทราบว่าสถานีโทรทัศน์แม่ข่ายเหล่านี้ได้ปฏิบัติหน้าที่ตอบสนองต่อความต้องการของคนกลุ่มใด และได้ปฏิบัติหน้าที่สอดคล้องต่อการที่เป็นสถานีโทรทัศน์แห่งชาติ ที่ต้องทำหน้าที่เผยแพร่ข่าวสารที่จำเป็นและสำคัญไปสู่ประชาชนในทุกภูมิภาคให้ได้รับทราบอย่างทั่วถึงและพร้อมเพียงกันหรือไม่ และประการสุดท้าย เนื้อหาของข่าวที่นำเสนอสอดคล้องกับแนวคิดในการพัฒนาประเทศหรือไม่อย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความยาวของขาจากแนกตาม ระดับความสำคัญ ประเภท สถานที่เกิดชาว และบุคคลหรือวัสดุที่เป็นชาว
2. เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่าง ระดับความสำคัญ ประเภท สถานที่เกิดชาว และบุคคลหรือวัสดุที่เป็นชาว กับความยาวขา
3. เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่าง ระดับความสำคัญ ประเภท สถานที่เกิดชาว และบุคคลหรือวัสดุที่เป็นชาว กับลำดับการนำเสนอขา จากแนกตามชาวภาคค้าในช่วงสิบเก้าานาฬิกาสามสิบนาที และช่วงยี่สิบนาฬิกา

ปัญหาวิจัย

1. ความยาวของการนำเสนอขาโทรทัศน์จากแนกตาม ระดับความสำคัญ ประเภท สถานที่เกิดชาว และบุคคลหรือวัสดุที่เป็นชาวเป็นอย่างไร
2. ความสัมพันธ์ระหว่าง ระดับความสำคัญ ประเภท สถานที่เกิดชาว และบุคคลหรือวัสดุที่เป็นชาว กับความยาวขาเป็นอย่างไร
3. ความสัมพันธ์ระหว่าง ระดับความสำคัญ ประเภท สถานที่เกิดชาว และบุคคลหรือวัสดุที่เป็นชาว กับลำดับการนำเสนอขา จากแนกตามชาวภาคค้าในช่วงสิบเก้าานาฬิกาสามสิบนาที และช่วงยี่สิบนาฬิกา เป็นอย่างไร

สมมติฐาน

1. มีความแตกต่างด้านความยาวของข้าวจากแนกตามระดับความสำคัญของข้าว
2. มีความแตกต่างด้านความยาวของข้าวจากแนกตามประเภทของข้าว
3. มีความแตกต่างด้านความยาวของข้าวจากแนกตามสถานที่เกิดข้าว
4. มีความแตกต่างด้านความยาวของข้าวจากแนกตามบุคคลหรือวัสดุที่เป็นข้าว
5. ระดับความสำคัญของข้าวมีความสัมพันธ์กับความยาวของข้าว
6. ประเภทของข้าวมีความสัมพันธ์กับความยาวของข้าว
7. สถานที่เกิดข้าวมีความสัมพันธ์กับความยาวของข้าว
8. บุคคลหรือวัสดุที่เป็นข้าวมีความสัมพันธ์กับความยาวของข้าว
9. ระดับความสำคัญของข้าว มีความสัมพันธ์กับลำดับการนำเสนอในรายการข้าวภาคค่ำในช่วงลิบเก้านาฬิกาสามสิบนาที
10. ระดับความสำคัญของข้าว มีความสัมพันธ์กับลำดับการนำเสนอในรายการข้าวภาคค่ำในช่วงยี่สิบนาฬิกา
11. ประเภทของข้าว มีความสัมพันธ์กับลำดับการนำเสนอในรายการข้าวภาคค่ำในช่วงลิบเก้านาฬิกาสามสิบนาที
12. ประเภทของข้าว มีความสัมพันธ์กับลำดับการนำเสนอในรายการข้าวภาคค่ำในช่วงยี่สิบนาฬิกา
13. สถานที่เกิดข้าว มีความสัมพันธ์กับลำดับการนำเสนอในรายการข้าวภาคค่ำในช่วงลิบเก้านาฬิกาสามสิบนาที
14. สถานที่เกิดข้าว มีความสัมพันธ์กับลำดับการนำเสนอในรายการข้าวภาคค่ำในช่วงยี่สิบนาฬิกา
15. บุคคลหรือวัสดุที่เป็นข้าว มีความสัมพันธ์กับลำดับการนำเสนอในรายการข้าวภาคค่ำในช่วงลิบเก้านาฬิกาสามสิบนาที
16. บุคคลหรือวัสดุที่เป็นข้าว มีความสัมพันธ์กับลำดับการนำเสนอในรายการข้าวภาคค่ำในช่วงยี่สิบนาฬิกา

ข้อตกลงเบื้องต้น

สถานีโทรทัศน์แม่ข่ายในกรุงเทพมหานคร ทั้ง 5 ช่อง (ช่อง 3 ช่อง 5 ช่อง 7 ช่อง 9 และช่อง 11) ได้ขยายเครือข่ายการออกอากาศครอบคลุมพื้นที่เกือบทั่วทั้งประเทศ ทำให้ประชาชนในทุกภูมิภาคของประเทศ มีโอกาสรับชมรายการข่าวภาคค่ำจากสถานีดังกล่าวได้ในขณะเดียวกัน ดังนั้นจึงไม่มีความแตกต่างของรัศมีการออกอากาศรายการข่าวภาคค่ำ ของแต่ละสถานีมาเป็นตัวแปรในการศึกษานี้ รวมทั้งไม่คำนึงถึงความแตกต่างในด้านความยาวของรายการข่าวภาคค่ำของแต่ละสถานีในแต่ละวันของสัปดาห์ เนื่องจากการศึกษานี้เป็นการมองในลักษณะภาพรวมของรายการข่าวภาคค่ำ ของสถานีโทรทัศน์แม่ข่ายที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานครทุกสถานี ตัวแปรเหล่านี้จึงไม่มีผลต่อการศึกษา

เนื้อหาของข่าวที่จะนำมาศึกษา จะครอบคลุมถึงทั้งภาพและเสียงของข่าวโทรทัศน์ การศึกษาใช้การวิเคราะห์เนื้อหาของภาพและเสียงไปพร้อมกัน ให้ความสำคัญกับตัวแปรหลักสี่ตัวคือ สถานที่เกิดข่าว บุคคลหรือวัสดุที่เป็นข่าว ประเภทของข่าว และระดับความสำคัญของข่าว

การวิจัยนี้จะไม่คำนึงถึงตัวแปรภายนอกที่อาจมีผลต่อการนำเสนอรายการข่าวภาคค่ำของสถานีโทรทัศน์ อาทิ ฤดูกาลทางภูมิอากาศ บรรยากาศทางการเมือง สภาพเศรษฐกิจ หรือเหตุการณ์สำคัญอื่น ๆ ทั้งในและต่างประเทศที่เกิดขึ้น วิทยุไม่สามารถคาดการณ์ได้ล่วงหน้าในช่วงเวลาที่ศึกษาเป็นต้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. การศึกษานี้จะศึกษาเนื้อหาของข่าวภายในประเทศ วิทยุไม่รวมรายการอื่น ๆ อาทิ สารคดีสั้น ที่แต่ละสถานีได้นำเสนอโดยแทรกลงไปในช่วงของรายการข่าวภาคค่ำ สำหรับสถานีโทรทัศน์ที่จะทำการศึกษา ได้แก่ สถานีโทรทัศน์แม่ข่ายทั้ง 5 สถานีที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร คือ สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 อสมท. ช่อง 9 อสมท. ช่อง 5 กองทัพบก และช่อง 7 ของกองทัพบก และช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์

2. รายการข่าวภาคค่ำของสถานีโทรทัศน์แม่ข่ายทั้ง 5 สถานี จะศึกษาสถานีละหนึ่ง สัปดาห์ต่อเนื่องกันไปจนครบทุกสถานี เริ่มตั้งแต่วันที่ 26 พฤศจิกายน ถึงวันเสาร์ที่ 30 ธันวาคม 2532 รวมเป็นเวลาทำสัปดาห์ ในช่วงเวลา 19.30น. ถึง 21.00น.

โดยประมาณ การศึกษาเนื้อหารายการข่าวในเรื่องความยาวในการนำเสนอข่าวแต่ละประเภท ในการศึกษานี้ผู้วิจัยถือว่าข่าวในช่วงเวลาดังกล่าวเป็นรายการข่าวเดียวกัน เว้นแต่การศึกษาการจัดลำดับการเสนอข่าวจะแยกข่าวภาคค่ำออกเป็นสองช่วง คือ ช่วงแรกเริ่มตั้งแต่ 19:30 ถึง 19:59 น. และช่วงที่สอง 20:00 ถึง 21:00 น. โดยประมาณ ซึ่งเวลาในการเสนอข่าวภาคค่ำนี้อาจแตกต่างกันบ้างในแต่ละวันของสัปดาห์หรือแต่ละสถานี

นิยามศัพท์เฉพาะ

โทรทัศน์ไทย :

หมายถึง สถานีโทรทัศน์แม่ข่ายที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นสถานีที่ผลิตและออกอากาศรายการด้วยเครื่องส่งของทางสถานี เพื่อให้สามารถรับชมสัญญาณภาพได้ในเขตกรุงเทพมหานคร และจังหวัดใกล้เคียง ขณะเดียวกันก็ถ่ายทอดสัญญาณภาพผ่านดาวเทียม หรือระบบไมโครเวฟไปยังสถานีรับสัญญาณในต่างจังหวัดเพื่อออกอากาศในเขตจังหวัดนั้นๆ ทั่วประเทศไทย ได้แก่ สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 อสมท. ช่อง 9 อสมท. ช่อง 5 กองทัพบก ช่อง 7 กองทัพบก และช่อง 11 ของกรมประชาสัมพันธ์

เมืองหลวง :

"เมือง" หมายถึงบริเวณที่มีพลเมืองหนาแน่นมีความเจริญ และเป็นศูนย์กลางต่างๆ (ปรีชา เศรษฐธีร 2527 : 6) เป็นชุมชนของกลุ่มคนที่อยู่อาศัยรวมกันเป็นกลุ่มชนขนาดใหญ่ มีอาณาบริเวณของชุมชนเฉพาะ มีการยกฐานะถิ่นที่อยู่ของตนเองเป็นองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น มีอำนาจจัดการปกครองหรือบริหารงานภายในท้องถิ่นของตนเองได้ รวมทั้งดำเนินการทางเศรษฐกิจบางประการเพื่อประโยชน์ของกลุ่มตนเอง ตลอดจนการที่จะต้องแก้ปัญหาในส่วนที่เกิดขึ้นจากการอยู่ร่วมกันของผู้คนเป็นจำนวนมาก (เฉลิมพงศ์ มีสมนัย 2531 : 365)

สำหรับการวิจัยนี้ "เมืองหลวง" หมายถึง พื้นที่ในเขตกรุงเทพมหานคร และจังหวัดใกล้เคียง ได้แก่ สมุทรปราการ นนทบุรี และปทุมธานี อันเป็นศูนย์กลางของความเจริญในด้านต่างๆ ของประเทศ ทั้งในด้านการปกครอง เศรษฐกิจ และการสื่อสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เป็นที่ตั้งของสถานีโทรทัศน์แม่ข่ายที่ส่งสัญญาณออกอากาศรายการโทรทัศน์ไปยังสถานีถ่ายทอดสัญญาณในท้องถิ่น ให้สามารถรับชมรายการโทรทัศน์ได้พร้อมกับเมืองหลวง

จังหวัดกาฬสินธุ์ :

จังหวัดที่มีอาณาเขตติดกับกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีความเจริญสูงและสามารถติดต่อสื่อสารกับพื้นที่ในเขตกรุงเทพมหานครได้โดยง่าย ในการวิจัยนี้ "จังหวัดกาฬสินธุ์" หมายถึง บhumธานี สมุทราภรณ์ และนนทบุรี

ท้องถิ่น :

"ท้องถิ่น" (หมายรวมถึง ชนบท) ได้แก่บริเวณซึ่งผู้คนอยู่ร่วมกัน ตามภูมิประเทศที่อยู่ นอกเขตเมือง ครอบคลุมบ้านเรือนอยู่กระจัดกระจายทั่วไป (เฉลิมพงศ์ มีสมันต์ : 371) ความสัมพันธ์แบบคู่กันเคย เห็นหน้ากันและกันเป็นประจำ มีอาณาเขตกว้างขวางกว่าละแวกบ้าน ผู้คนส่วนใหญ่มีวิถีชีวิตร่วมกันในทางสังคม เศรษฐกิจ การศึกษา ศาสนา และบริการที่ กระจายเป็นค่างว เจตคติและพฤติกรรมพื้นฐานของชุมชนเป็นแนวคิด และการปฏิบัติทั่วไปใน ชุมชนนั้น (พิศวง ธรรมพันทา 2523 : 101)

ดังนั้นคำว่า "ท้องถิ่น" ในการวิจัยนี้หมายถึง จังหวัด หรือเขตพื้นที่ที่นอกเหนือจาก เขตเมืองหลวง อันประกอบด้วย 4 จังหวัดที่กล่าวมาข้างต้น ครอบคลุมถึงภายใน เขตเทศบาล เขตสุขาภิบาล และนอกเขตสุขาภิบาลอีกด้วย

รายการข่าวโทรทัศน์ไทย :

หมายถึง รายการข่าวภาคค่ำของสถานีโทรทัศน์แม่ข่ายของไทยทั้งห้าสถานีที่ตั้งอยู่ ในกรุงเทพมหานคร ที่นำเสนอในช่วงเวลา 19:30 น. - 21:00 น. ครอบคลุมถึงเริ่ม รายการข่าวภาคค่ำตั้งแต่ใดก็ได้รายการข่าวหุ่มครึ่ง และจบรายการที่ใดก็ได้จบข่าวภาค ยี่สิบนาฬิกา ดังนั้นจึงไม่รวมพยากรณ์อากาศ หรือข่าวอื่นใดที่ออกอากาศก่อนใดก็ได้เริ่ม รายการข่าวหุ่มครึ่ง หรือหลังใดก็ได้จบรายการข่าวภาคยี่สิบนาฬิกา

ข่าว :

ในการวิจัยนี้ "ข่าว" หมายถึงข่าวภายในประเทศที่ได้รับการนำเสนอในรายการ ข่าวภาคค่ำของสถานีโทรทัศน์ 5 สถานี คือ ช่อง 3 5 7 9 และช่อง 11 ซึ่งข่าวดังกล่าว อาจเกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของคนทั้งประเทศ คนที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองหลวง (กรุงเทพ มหานคร สมุทราภรณ์ นนทบุรี และบhumธานี) หรือคนในท้องถิ่น (จังหวัดอื่น ๆ นอกเหนือ จากที่กล่าวไปแล้วข้างต้น)

ประเภทของข่าวที่ใช้ในการวิจัยนี้ :

การจัดประเภทของข่าวนั้นสามารถจัดแบ่งได้หลายวิธี ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของผู้ศึกษาว่าต้องการศึกษาข่าวในประเด็นใด โดยทั่วไปแล้วสามารถแบ่งได้เป็นสองประเภท คือ ข่าวภายในประเทศ และข่าวต่างประเทศ แต่สำหรับการศึกษานี้จะศึกษาเฉพาะข่าวภายในประเทศ ซึ่งหมายถึงรายงานเหตุการณ์ข่าวที่เกิดขึ้นภายในประเทศไทย หรือเป็นเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลสำคัญ หรือประชาชนชาวไทยในต่างแดน ซึ่งแบ่งระดับความสำคัญของข่าวออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ข่าวระดับชาติ ข่าวเมืองหลวง และข่าวท้องถิ่น นอกจากนี้ยังจำแนกข่าวออกตาม สถานที่เกิดข่าว บุคคลหรือวัสดุเป็นข่าว และความสำคัญ เหตุการณ์นั้น โดยข่าวแต่ละประเภทมีรายละเอียดที่ใช้เป็นหลักในการจัดจำแนกประเภทของข่าวในการวิจัยนี้ ซึ่งพัฒนามาจากการศึกษาของอรนุช เลิศจรรยาภักดิ์(2529) คือ

1. ข่าวระดับชาติ:

ข่าวระดับชาติ หมายถึงข่าวที่มีความสำคัญต่อคนทั้งชาติ มีผลกระทบต่อข่าวมีในระดับกว้าง อันเป็นผลจากการที่บุคคลในข่าวเป็นคนที่ประชาชนทุกคนให้ความสนใจ หรือเนื้อหาของข่าวมีความสำคัญ และผลกระทบต่อความเป็นอยู่ หรือความสนใจของคนทั้งชาติ

ข่าวระดับชาตินี้เป็นข่าวที่เกี่ยวข้องกับบุคคล หรือ เหตุการณ์ที่มีความสำคัญของประเทศไทย หัวข้อข่าวที่จัดเป็นข่าวระดับชาตินี้ โดยแบ่งตามประเภทของข่าวได้ดังนี้

ก. ข่าวในพระราชสำนัก

ข่าวในพระราชสำนัก หมายถึง รายงานข่าวเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพระบรมวงศานุวงศ์ชั้นสูง

ข. ข่าวการเมือง

1. ข่าวรัฐบาล และการบริหารประเทศหมายถึง กิจการของรัฐบาล และกิจการของส่วนราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารประเทศในระดับชาติ สามารถแยกแยะเป็นหัวข้อย่อยได้ดังนี้

1.1 การเปลี่ยนแปลงโยกย้าย ข้าราชการของรัฐบาลในส่วนกลาง ในระดับหัวหน้ากองขึ้นไป

1.2 การป้องกัน การออกกฎหมาย และคำสั่ง

1.3 การบริหารราชการในส่วนกลาง

1.4 ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

1.5 การประชุมของรัฐบาล

1.6 รัฐสภา และขบวนการนิติบัญญัติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และผู้แทนราษฎร

1.7 ชาวเกี่ยวข้องกับภาระกิจส่วนตัวของนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ข้าราชการการเมือง และข้าราชการประจำระดับหัวหน้ากองขึ้นไป

1.8 กิจการอื่น ๆ ของรัฐบาล อาทิ การคัดเลือกงานปัญหา เฉพาะด้าน การให้สัมภาษณ์แก่หนังสือพิมพ์ และผู้สื่อข่าว คำสั่ง การประชุม คณะรัฐมนตรี ถ้อยแถลงเกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาล การเปลี่ยนแปลงคณะรัฐมนตรี และการประกาศอื่น ๆ

1.9 การปฏิรูปการบริหาร การให้ออก การลดจำนวนข้าราชการ การแนะแนวทางเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ปกครองและ ผู้ได้รับการปกครอง การรับเรื่องราวร้องทุกข์ของประชาชน

2. ชาวการเมืองระดับชาติ หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ของพรรคการเมือง และนักการเมืองที่เกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในวงกว้าง แยกออกเป็นข้อย่อย ดังนี้

2.1 การเลือกตั้งสมาชิกสภานิติบัญญัติ สภาผู้แทนราษฎร การแต่งตั้งวุฒิสมาชิก และองค์การอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเมือง

2.2 กิจกรรมภายในพรรคการเมือง และความสัมพันธ์ระหว่างพรรคการเมือง

2.3 องค์การกึ่งองค์การทางการเมือง เช่น สมาคม สโมสร หรือ สหภาพของนักศึกษา องค์การกึ่งองค์การของวัฒนธรรม เช่น สมาคม สโมสร หรือ สหภาพ องค์การเหล่านี้อาจดำเนินการเปิดเผย หรือเชื่อมร้อยกับพรรคการเมืองอย่างเรียบง่าย

2.4 การหยุดงานรวมถึงการเดินขบวนต่อต้านอื่น ๆ เพื่อเรียกร้องสิทธิ

ค. ชาวเศรษฐกิจ

ชาวเศรษฐกิจระดับชาติหมายถึง ชาวที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการประกอบอาชีพ ชีวิตความเป็นอยู่ สภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ และสภาพทางภูมิอากาศที่อาจส่งผลกระทบต่ออาชีพของประชาชนในทุกภูมิภาคของประเทศ อาทิ

1. กิจกรรมทางเศรษฐกิจ อาทิ ความช่วยเหลือจากต่างประเทศ การส่งเสริมการผลิตสินค้าเพื่อส่งออก ภาษี การเพิ่มราคาสินค้า การประกันราคาสินค้า อัตราเงินเฟ้อ การลงทุนอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ เป็นต้น

2. การจ้างและสวัสดิการกรรมกร อาทิ อัตราการจ้างงาน อัตราการว่างงาน ค่าแรงงานขั้นต่ำ การประกันสุขภาพและสังคม การจ้างงานสตรี ปัญหาการใช้แรงงานเด็ก ปัญหาการอพยพแรงงานจากชนบทสู่เมืองหลวง หรือเมืองใหญ่

3. ระดับราคาสินค้าเกษตร อุตสาหกรรม หรือดัชนีสินค้าบริโภค ทยเป็นระดับราคาของตลาดโลก ตลาดสินค้าภายในประเทศที่ถือว่าเป็นตลาดกลางสำหรับการซื้อขายแลกเปลี่ยนในภูมิภาคนั้น

ง. ชาวสังคม

หมายถึง ชาวทั่วไปนอกเหนือจากชาวการเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และชาวพัฒนา ที่ประชาชนทั่วไปให้ความสนใจ และบางครั้งอาจส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในชาติ

1. ชาวภัยพิบัติ อาชญากรรม ที่ประชาชนทั้งประเทศให้ความสนใจ มีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ หรือความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

2. การจัดกิจกรรมเพื่อเฉลิมฉลองบุคคลสำคัญ อาทิ พระมหากษัตริย์ ราชวงศ์ชั้นสูง วีรบุรุษ วีรสตรี ฯลฯ

3. การจัดงานเพื่อขอรับบริจาคเพื่อสาธารณกุศล หรือ การบริจาคเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัย เป็นต้น

4. การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในการสืบสวนจับกุม หรือปราบปรามการค้าสิ่งเสพติด การลักลอบขนสินค้าหนีภาษีเข้าในประเทศ หรือเหตุการณ์ร้ายอื่นๆ ที่เป็นประชาชนทั่วประเทศให้ความสนใจ

หรือมีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ เป็นต้น

จ. ชาววัฒนธรรม

ได้แก่ชาว เกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างชาติ อาทิ การ เยี่ยมเยือนจากคณะผู้แทนทางวัฒนธรรมจากต่างประเทศ การรื่นเริงตามเทศกาล ต่างๆ ที่จัดให้มีขึ้นพร้อมกันทั่วทั้งประเทศ กิจกรรมเนื่องในโอกาสพิเศษหรือกิจกรรม ที่จัด เป็นประเพณีในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งซึ่งถือว่าเป็นงานสำคัญระดับชาติ หรือเป็น เอกลักษณะของชาติ เช่น เทศกาลกินเจที่ภูเก็ต เทศกาลตรุษจีนที่นครสวรรค์ งาน ประเพณีลอยกระทงที่เชียงใหม่ งานเผาเทียนเล่นไฟที่สุโขทัย เป็นต้น

ฉ. ชาวพัฒนา

หมายถึงชาวที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับ การส่งเสริมพัฒนาประเทศให้เจริญ ก้าวหน้าทั้งในด้านการเมือง และ เศรษฐกิจ

1. การเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และการผลิตอาหาร ใน ด้านการปรับปรุงวิธีการเพาะปลูก การปรับปรุงพันธุ์ เครื่องมือในด้านการ เกษตร การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อช่วยในการเกษตรกรรม หรือการผลิต เครื่องมืออุตสาหกรรม เป็นต้น
2. การค้นพบทางวิทยาศาสตร์ วิวัฒนาการทางด้าน เทคโนโลยี และการพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ การสื่อสารโทรคมนาคม
3. การศึกษา พัฒนาการทางการอ่าน ความสะดวกใน การศึกษา การปฏิรูประบบการศึกษา
4. สุขภาพ อนามัยและยา ปัญหาโรคติดต่อร้ายแรง การควบคุมโรคติดต่อ โครงการวางแผนครอบครัว การรณรงค์สุขภาพระดับชาติ การ ป้องกันสภาวะแวดล้อมเป็นพิษ การค้นคว้าด้านยารักษาโรค จำนวนการตาย ของทารกและ เด็ก ผู้ที่มีอายุยืน การอนุรักษ์ธรรมชาติ สภาวะแวดล้อมเป็นพิษ
5. โครงการส่งเสริม พัฒนาการปกครอง การป้องกันตนเอง ให้กับประชาชนในท้องถิ่นต่างๆ ทั่วประเทศ
6. พยากรณ์อากาศ และสภาวะอากาศทั่วทั้งประเทศ

7. ชาวกีฬาระดับชาติ เช่น นักกีฬาทีมชาติไทย การแข่งขัน เอเชียนเกมส์ กีฬาเซค กีฬาแห่งประเทศไทย

ช. ชาวกิจกรรมทหาร

หมายถึง ชาวกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับราชการทหาร ภารกิจ ของผู้นำกองทัพ หรือกิจกรรมภายในกองทัพ อาทิ

1. การป้องกันประเทศ การส่งกำลังทหารโจมตีข้าศึกที่รุกล้ำ อธิปไตยของชาติ
2. การระดมพล เพื่อเข้ารับการฝึก หรือประกาศภาวะ สงคราม
3. พิธีตรวจพลสวนสนามในระดับกองทัพ
4. ภารกิจของผู้นำกองทัพ ตั้งแต่ระดับผู้บังคับการกองพล ขึ้นไป
5. การแข่งขันกีฬาภายใน หรือระหว่างกองทัพ
6. กิจกรรมอื่นๆ ของกองทัพในระดับกองพลขึ้นไป ในด้าน การออกแถลงการณ์ การฝึกกำลังพล การพัฒนากองทัพ ฯลฯ

2. ชาวเมืองหลวง :

ชาวเมืองหลวง หมายถึงชาวที่มีเนื้อหา บุคคลในข่าว และความสำคัญของ ข่าวเกี่ยวข้องกับกรุงเทพมหานคร และจังหวัดใกล้เคียง 3 จังหวัด คือ ปทุมธานี นนทบุรี และสมุทรปราการ เนื้อหาส่วนใหญ่ของข่าวเมืองหลวงจะตอบสนองความต้องการต่อ ประชาชนในเขตดังกล่าว แต่ไม่ได้มีผลกระทบต่อประชาชนในเขตจังหวัดอื่นหรือประชาชน ในชนบทเลย ชาวเมืองหลวงมีลักษณะของข่าวดังนี้ คือ

ก. ชาวการเมืองของเมืองหลวง

1. ชาวการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ของกรุงเทพมหานคร ปทุมธานี นนทบุรี และสมุทรปราการ

1. การออกเทศบัญญัติ ระเบียบ คำสั่ง
2. การบริหารราชการส่วนจังหวัด อาเภอ ตำบล
3. การประชุม ภารกิจ คำสั่งของสมาชิกสภาจังหวัด

4. ชาวเมือง เทศบาล เทศบาลนคร
5. ภารกิจของผู้ว่าราชการจังหวัด และข้าราชการ
จังหวัดในเขตเมืองหลวง
6. การเปลี่ยนแปลงโยกย้าย เลื่อนตำแหน่ง ำให้ออก
จากราชการของข้าราชการในเมืองหลวง
7. ภารกิจอื่น ๆ ของฝ่ายบริหารส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับการ
การตัดสินใจในปัญหาเฉพาะด้านที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น การให้สัมภาษณ์แก่หนังสือ
พิมพ์ และผู้สื่อข่าว คาสั่ง การประชุม
8. การรับเรื่องร้องทุกข์ของฝ่ายบริหารจากประชาชน
ในเขตท้องที่รับผิดชอบ

2. การเมือง

1. การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สมาชิก
สภาจังหวัด สมาชิกสภาเขต หรือสมาชิกสภาเทศบาล เป็นต้น
2. กิจกรรมภายในพรรคการเมือง และความสัมพันธ์
ระหว่างพรรคการเมือง เกี่ยวกับการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
3. องค์การกึ่งองค์การทางการเมือง เช่น สมาคม
สโมสร หรือองค์การกึ่งองค์การทางวัฒนธรรมที่ดำเนินกิจกรรมเกี่ยวข้องกับ
คนในเขตเมืองหลวง เช่น มูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง สโมสรธุรกิจกรุงเทพฯ ฯลฯ
4. กิจกรรมของนักการเมืองในเขตเมืองหลวง ต่อ
ประชาชนในท้องถิ่นของตน

ข. เศรษฐกิจเมืองหลวง

1. ระดับราคาสินค้าอุปโภค บริโภคในตลาดของกรุงเทพฯ
มหานคร และจังหวัดใกล้เคียง
2. กิจกรรมทางเศรษฐกิจ อาทิ ความช่วยเหลือจากต่าง
ประเทศ หรือจากรัฐบาลต่อเมืองหลวง ระดับราคาสินค้าประจำวันในตลาด
กรุงเทพมหานคร การลดราคาสินค้า การเพิ่มราคาสินค้า งานสับค่างานสินค้า
ราคาถูกที่จัดโดยหน่วยงานภาครัฐบาล หรือภาคเอกชน เป็นต้น

3. การจ้างและสวัสดิการกรรมกร เช่น อัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ การควบคุมโรงงานอุตสาหกรรมในเมืองหลวง ฯลฯ

4. การเกษตรและการผลิตอาหารในเขตเมืองหลวง

ค. ชาวสังคมเมืองหลวง

1. กิจกรรมขององค์การต่างๆ หรือพิธีการที่จัดขึ้นในเขตเมืองหลวง อาทิ การวิ่งเพื่อสุขภาพ การแสดงต่างๆ งานราตรีสโมสร งานเฉลิมฉลอง เป็นต้น

2. ชาวกิจกรรมของบุคคลสำคัญในภาคเอกชน ที่อยู่ในเมืองหลวง เช่น การจัดงานมงคลสมรส การร่วมงานสาธารณกุศล เป็นต้น

3. ปัญหาประชากร เช่น การอพยพของคนชนบทเข้าสู่เมืองหลวง ฯลฯ

4. การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ เกี่ยวกับคดีที่เกิดขึ้นในเขตพื้นที่เมืองหลวง

5. ชาวหัวใบ ได้แก่ ชาวอาชญากรรม อุบัติเหตุ อุบัติภัยที่เกิดขึ้นในเขตเมืองหลวง

ง. ชาววัฒนธรรมของเมืองหลวง

ชาววัฒนธรรมของเมืองหลวง ได้แก่ ชาวที่เกี่ยวกับการส่งเสริมศิลปะวัฒนธรรมของคนในท้องถิ่นเมืองหลวง เช่น งานนิทรรศการภาพเขียน การประกวดวาดภาพ การแสดงดนตรี การแสดงทางวัฒนธรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นเพื่อให้นักท่องเที่ยวในเมืองหลวงได้รับชม

จ. ชาวพัฒนาเมืองหลวง

1. ชาวเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย เช่น ปัญหาชุมชนแออัด ปัญหาการไร้ที่อยู่อาศัย การส่งเสริมบ้านราคาถูก

2. การพัฒนาเมืองหลวง การซ่อมแซมปรับปรุงถนน ระบบสาธารณูปโภค ปัญหาสภาพแวดล้อมเป็นพิษ ฯลฯ

3. ชาวการศึกษา การส่งเสริมอาชีพ และการค้นพบทางเทคโนโลยีต่างๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการของคนในเมืองหลวง

4. การแข่งขันกีฬาระดับจังหวัดในกรุงเทพมหานคร และ
จังหวัดใกล้เคียง

5. ชาวเกี่ยวกับการพัฒนาอื่น ๆ

ฉ. ชาวกิจกรรมทหารเมืองหลวง

1. ชาวเกี่ยวกับวงการทหารในเขตเมืองหลวง เช่น
ชาวคัดเลือกทหารในกรุงเทพมหานคร การระดมพล การตรวจเยี่ยมหน่วย
ทหารในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดใกล้เคียง ของผู้นำหน่วยทหารในเขต
เมืองหลวง

2. กิจกรรมอื่น ๆ ของทหารในพื้นที่ อาทิ การให้ความ
ช่วยเหลือแก่ประชาชน การแข่งขันกีฬา เป็นต้น

3. ชาวท้องถิ่น:

ชาวท้องถิ่น หมายถึงชาวที่มีสถานที่เกิดชว่นอก เขตกรุงเทพมหานคร และ
จังหวัดใกล้เคียง เป็นชาวที่มีความสำคัญ หรือผลกระทบต่อประชาชนในท้องถิ่นใดท้องถิ่น
หนึ่ง เป็นส่วนใหญ่ รวมทั้งบุคคลที่เป็นชาว เนื้อหาของชาว ก็เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นนั้น ๆ

ก. ชาวการเมืองท้องถิ่น

1. ชาวการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

1. การออกเทศบัญญัติ ระเบียบ คำสั่ง
2. การบริหารราชการส่วนจังหวัด อำเภอ และตำบล
3. การประชุม ภารกิจ คำสั่งของสมาชิกสภาจังหวัด
4. ชาวเทศบาล เทศบาลนคร เทศบาลเมือง
5. ภารกิจของผู้ว่าราชการจังหวัด และข้าราชการ
ในจังหวัดต่างๆ
6. การเปลี่ยนแปลงโยกย้าย เลื่อนตำแหน่ง ำให้ออก
ของข้าราชการในท้องถิ่น

7. ภารกิจอื่นๆ ของฝ่ายบริหารส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับการตัดสินใจในปัญหาเฉพาะด้านที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น การให้สัมภาษณ์แก่หนังสือพิมพ์ และผู้สื่อข่าว คำสั่ง การประชุม

8. การรับเรื่องร้องทุกข์ของฝ่ายบริหารจากประชาชนในเขตท้องถิ่นที่รับผิดชอบ

2. ชาวการเมืองท้องถิ่น

1. การเลือกตั้งนายกเทศมนตรี สมาชิกสภาจังหวัด สมาชิกสภาตำบล

2. องค์การกึ่งองค์การทางการเมือง เช่น สมาคม สโมสร หรือองค์การกึ่งองค์การทางวัฒนธรรมที่ดำเนินกิจกรรมเกี่ยวข้องกับคนในจังหวัดต่างๆ

3. กิจกรรมของนักการเมือง ต่อประชาชนในท้องถิ่นของคน

ข. ชาวเศรษฐกิจท้องถิ่น

1. การเกษตร อุตสาหกรรม และการผลิตอาหารในแต่ละท้องถิ่น

2. กิจกรรมทางเศรษฐกิจ อาทิ ความช่วยเหลือจากต่างประเทศ หรือจากรัฐบาล ระดับราคาสินค้าประจำวันในตลาดแต่ละภูมิภาค การลดราคาสินค้า การเพิ่มราคาสินค้า

3. การจ้างและสวัสดิการกรรมกร เช่น อัตราค่าจ้าง แรงงานขั้นต่ำ การควบคุมโรงงานอุตสาหกรรม ฯลฯ

ค. ชาวสังคมของท้องถิ่น

1. กิจกรรมของประชาชนในท้องถิ่น อาทิ งานเฉลิมฉลอง งานรื่นเริงต่างๆ ที่จัดขึ้นเป็นครั้ง เป็นคราว หรือพิธีการต่างๆ

2. กิจกรรมของบุคคลสำคัญในท้องถิ่นต่างๆ

3. ปัญหาด้านประชากร เช่น การย้ายถิ่นฐาน

4. การปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกัน หรือปราบปรามของเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่

5. ชาวทัวเป ใต้แก่ ชาวอาสาสมัคร อุบัติเหตุ อุบัติภัย พิธีการที่เกิดขึ้นในแต่ละท้องถิ่น

ง. ชาววัฒนธรรมท้องถิ่น

ชาววัฒนธรรมท้องถิ่น หมายถึงถึง กิจกรรม หรืองานประเพณีของท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่ง โดยกิจกรรมเหล่านั้นอาจจะ เป็นงานที่จัดขึ้นเป็นประจำจนเป็น ประเพณี หรือเป็นครั้ง เป็นคราวก็ได้ ซึ่งเป็นกิจกรรมเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษา ประเพณี หรือวัฒนธรรมอันดีงามของคนในท้องถิ่นนั้น และถือว่าเป็นเอกลักษณ์ของ ท้องถิ่น โดยที่กิจกรรมนั้นอาจได้รับการยอมรับให้เป็นงานสำคัญระดับชาติด้วยก็ได้

จ. ชาวพัฒนาท้องถิ่น

1. การค้นพบ หรือการประดิษฐ์ทาง เทคโนโลยีของคนที่อยู่ใน ท้องถิ่นโดยอาศัยทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นนั้น ซึ่งอาจได้รับการยอมรับเป็น การค้นพบ หรือสิ่งประดิษฐ์ที่มีความสำคัญระดับชาติอีกด้วย

2. การพัฒนา ปรับปรุงในด้านการศึกษา สุขอนามัย การมี ส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น หรือการปกครองตนเอง

3. ที่อยู่อาศัย เช่น ปัญหาความแออัด ปัญหาการไร้ที่อยู่ อาศัย การส่งเสริมบ้านราคาถูก

4. การพัฒนาท้องถิ่น การซ่อมแซมปรับปรุงถนน ระบบ สาธารณูปโภค ปัญหาสภาพแวดล้อมเป็นพิษ ฯลฯ

5. พัฒนาการของชนบท อาทิ การซ่อมแซมปรับปรุงหมู่บ้าน อุตสาหกรรมในหมู่บ้าน การส่งเสริมศิลปดั้งเดิม การแกะสลัก

6. การแข่งขันกีฬาระดับจังหวัด หรือในแต่ละท้องถิ่น

ฉ. ชาวกิจกรรมทหารในท้องถิ่น

1. ชาวเกี่ยวกับราชการทหาร หรือหน่วยทหารในท้องถิ่นแต่ละ จังหวัด อาทิ การตรวจเลือกทหารในแต่ละจังหวัด การฝึกภาคสนาม แดงของการผู้บังคับกรมทหารในแต่ละท้องที่ เป็นต้น

2. กิจกรรมอื่นๆ ของผู้บังคับหน่วยทหาร หรือทหารที่ประจำการอยู่ในท้องที่ อาทิ การให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชน กีฬา ฯลฯ

ที่กล่าวมาแล้วข้างต้นเป็นระดับ และประเภทของข่าวที่ใช้ในการศึกษานี้ เพื่อจำแนกเนื้อหาของข่าวในการจัดประเภท และนับจำนวนข่าว ความยาวข่าว ตามบุคคล หรือวัสดุที่เป็นข่าว สถานที่เกิดข่าว ประเภทของข่าว และระดับความสำคัญของข่าวที่ได้รับการนำเสนอในข่าวภาคค่ำ เพื่อพิสูจน์สมมุติฐานของการศึกษาครั้งนี้

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยครั้งนี้ คือ

1. ทราบทราบปริมาณเชิง เปรียบเทียบเนื้อหาของข่าว ที่ได้รับการนำเสนอในรายการข่าวภาคค่ำของสถานีโทรทัศน์แม่ข่าย
2. ทราบทราบลักษณะการนำเสนอข่าวของสถานีโทรทัศน์แม่ข่าย ในด้านความสนใจต่อการนำเสนอข่าวจากตามระดับความสำคัญ ประเภท สถานที่เกิดข่าว และบุคคลหรือวัสดุที่เป็นข่าวในด้าน ความยาว และลำดับการนำเสนอในรายการข่าวช่วงสิบเก้านาฬิกาสามสิบนาที และช่วงยี่สิบนาฬิกา
3. เป็นการทดสอบสอบความสัมพันธ์ระหว่างความยาว และลำดับการนำเสนอในรายการข่าวภาคค่ำในแต่ละช่วง จากตามระดับความสำคัญ ประเภท สถานที่เกิดข่าว และบุคคลหรือวัสดุที่เป็นข่าว
4. ทราบทราบเนื้อหาของข่าวโทรทัศน์ภาคค่ำของไทย ที่มีต่อแนวคิดในการพัฒนาแบบพึ่งตนเอง
5. เป็นแนวทางในการศึกษาลักษณะการไหลของข่าว ข่าวสาร ในเนื้อหาของรายการโทรทัศน์ประเภทอื่นๆ และสื่อมวลชนประเทศอื่นๆ ต่อไป
6. ข้อค้นพบจากการศึกษาสามารถใช้เป็นแนวทางในการกำหนดทิศทาง หรือนโยบายในการผลิตข่าวของสถานีโทรทัศน์ให้สอดคล้องกับแนวคิดในการพัฒนา